

pochybně učinil s platností pro všechny soukromožalobní delikty na jiném místě, asi v hlavě XIV. tr. zák. nebo lépe v trestním řádu, do něhož tato otázka spadá, jak i pro budoucí právo otázku tu upravuje ustanovení §§ 112 a 105 odst. 2 osnovy tr. ř. Nebylo by bývalo příčiny, upravití tuto všeobecnou otázku jen pro oblast trestných činů proti bezpečnosti cti. Jinak je tomu, pokud se týče zvláštní jen otázky, kdo je povolán k ochraně památky zemřelé již osoby, proti níž urážka směřuje. Tato a jen tato otázka byla uvedeným ustanovením upravena, nikoli však otázka přechodu žalobního práva, jakožto otázka všeobecného procesního práva.

Nic na tom nemění okolnost, že v ustanovení § 15 odst. 3 zák. čís. 108/33 sb. z. a n. byla ovšem otázka, o níž je řeč, řešena skutečně jen pro obor trestných činů proti bezpečnosti cti; nepřipustíť zmíněný zvláštní zákon z technických důvodů všeobecnější řešení této otázky. Poukazem ke zmíněnému novému zákonu je ostatně i vyřízena námitka, že by bylo věcí judikatury, pro případ úmrtí soukromého obžalobce mezeru tu nastalou vyplniti. Právě okolnost, že důvodová zpráva osnovy k zákonu čís. 108/33 sb. z. a n. zdůrazňuje v příčině zemřelých osob nutnost, vyřešiti též různé případy, které se mohou vyskytnouti podle toho, kdy napadená osoba zemřela, a že zákon výslovně a podrobně upravuje otázku přechodu stihacího práva ze soukromého obžalobce pokud se týče z osoby k soukromé obžalobě oprávněné na osoby v § 15 odst. 2 cit. zákona uvedené, nasvědčuje tomu, že dosavadní zákon (§ 495 tr. zák.) takové řešení neposkytl a neobsahoval.

Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu při tom neušlo odchylné stanovisko rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 1516 a že i rozhodnutí čsl. nejvyššího soudu čís. 3068 sb. n. s. vychází, byť i jen mimochodem, z předpokladu, že ustanovení § 495 odst. 2 tr. zák. řeší též otázku, kdo může v trestním řízení pro trestný čin proti bezpečnosti cti pokračovati po úmrtí soukromého obžalobce. Naproti tomu vyjadřuje rozhodnutí víd. nejv. soudu čís. 4084 (pokud se týče 507 Oe. R.), jehož se zmateční stížnost též dovolává, v tom směru jen názor, že úmrtí soukromého obžalobce není důvodem pro zastavení trestního řízení, zemřel-li v době, kdy k zachování žaloby již netřeba jeho procesní činnosti. Pokud se toto rozhodnutí zmiňuje o právním nástupci k soukromé žalobě oprávněném, zřejmě nemá na mysli ustanovení § 495 tr. zák. již proto, že tam šlo o případ podle zákona o ochraně známek. K doplnění přehledu judikatury budiž ještě uvedeno, že rozhodnutí čís. 2080 víd. nejv. soudu otázku, o níž jde, vůbec neřeší, majíc za předmět přestupek podle § 496 tr. zák., jehož se ustanovení § 495 tr. zák. vůbec netýká, a že rozhodnutí čís. 4228 víd. nejv. soudu (čís. 697 Oe. R.), rozebírajíc hlavně otázku útrat, jen všeobecně praví, že úmrtí soukromého žalobce zpravidla znemožňuje pokračování v řízení, takže je pak řízení formálně zastaviti. Podle toho, co uvedeno, je zmateční stížnost bezdůvodna a bylo ji proto zamítnouti.

Čís. 4904.

Úradom, ktorému treba učiniť oznámenie v smysle § 27 zák. na ochr. rep. (taktiež v smysle § 12 cit. zák.), je taký úrad, o ktorom možno

podľa jeho určenia bezpečne predpokladať, že zabráni chystanému zločinu; je ním i československé vyslanectvo v cudzine a československý vojenský atašé; okolnosť, že tieto úrady nemajú bezpomienične k pomoci policajných úradov cudzieho štátu, nevylučuje ich povahu ako úradov v smysle § 27 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 16. januára 1934, Zm III 480/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti O. W. a spol., obžalovaným zo zločinu vojenskej zrady, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného O. W. vyniesol tento rozsudok: Zmätočná sťažnosť sa odmieta. Z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p. zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie trestného činu obžalovaného O. W. ako zločinu vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 3 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. a ustálený čin sa kvalifikuje ako zločin neoznámenia trestných podnikov podľa § 12 čís. 2. odst. 3. zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudky oboch súdov nižších stolíc sú zmätočné podľa čís. 1 b) § 385 tr. p., ktorej zmätočnosti treba dbať z úradnej povinnosti, pretože je v neprospech obžalovaného. Obžalovaný O. W. bol uznaný vinným zločinom vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 3 zák. čís. 50/1923 Sb. z. a n. na tom základe, že sa dňa 13. januára 1933 v B. spolčil s J. B., aby vyzvedal skutočnosti, opatrenia alebo predmety, ktoré majú ostať utajené pre ochranu republiky, za účelom ich vyzradenia cudzej moci. Obžalovaný dovoľáva sa beztrestnosti podľa § 27 zák. na ochr. rep., pretože skôr než bolo podniknuté niečo iného než spolčenie a nie preto, že spolčenie bolo odhalené, oznámil spolčenie československému vyslanectvu resp. vojenskému attaché Československej republiky vo Viedni. Vrchný súd nepriznal obžalovanému túto beztrestnosť, pretože mal za to, že výraz »úrad« v § 27 zák. na ochr. rep. uvedený treba vykladať v tom smysle, že zákon má na mysli taký úrad, ktorý môže ihneď sám vo veci zakročiť, najmä bezodkladne učiniť opatrenie dotyčne prípadného zaistenia podozrelej osoby. Takým úradom není však osoba čsl. attaché v cudzine, nakoľko tento nemohol zakročiť alebo sám alebo pomocou čsl. úradných orgánov, ale bol poukázaný na pomoc policajných úradov iného štátu. Názoru tomuto neľze prisvedčiť. V § 27 zák. na ochr. rep. sa bližšie neuvádza, akému úradu sa oznámenie má učiniť, a podobne ani v § 12 cit. zákona, ktorého sa vrchný súd dovoľáva, tento úrad tiež není bližšie označený. Úradom v smysle týchto citovaných ustanovení treba rozumieť taký úrad, o ktorom možno podľa jeho určenia mať bezpečne za to, že zabráni chystanému zločinu. Za taký úrad je však považovať i úrad čsl. vyslanectva v cudzine, resp. úrad vojenského attaché Čsl. republiky v cudzine, na ktorého čsl. vyslanectvo obžalovaného poukázalo, pretože o týchto úradoch treba mať za to, že podľa

svojho určenia učinia včas opatrenia na zamedzenie ďalšieho počínania spoločníkov spolčenia, či už samy, alebo pomocou policajných orgánov, čo sa aj skutočne stalo, lebo vojenský attaché učinil o údajoch obžalovaného bezodkladne hlásenie zpravodajskému oddeleniu hlavného štábu v Prahe a upozornil na vec prezídium policajného riaditeľstva v B. Okolnosť, že čsl. vyslanectvo, resp. vojenský attaché v cudzine nemá bezpodmienečne k pomoci policajných orgánov cudzieho štátu, nevylučuje povahu týchto úradov ako úradov v smysle § 27 zák. na ochr. rep., zvlášte keď sa uváži, že o týchto úradoch možno bezpečne mať za to, že učinia všetko, aby zabránili chystanému podniku a že tieto úrady sú v cudzine najbezpečnejšie a najbližšie úrady, od ktorých možno podľa ich určenia očakávať včasné zakročenie. Ponevác nebolo v tomto prípade dokázané, že bolo podniknuté ešte niečo iného než spolčenie, ani že spolčenie bolo v dobe oznámenia už odhalené, lebo pred oznámením obžalovaného úrady o ňom nevedely, a ponevác obžalovaný oznámil spolčenie úradu zrejme dobrovoľne, sú dané všetky predpoklady pre beztretnosť spolčenia v smysle § 27 čís. 2 zák. na ochr. rep. Odsúdeniu obžalovaného pre zločin podľa § 6 čís. 2 odst. III. zák. na ochr. rep. je tedy na prekážku dôvod účinnej ľútosti podľa § 27 čís. 2 zák. na ochr. rep., vylučujúci jeho tretnosť.

Čís. 4905.

Nejde o páchatel'stvo, ak činnosť obžalovaného nesmerovala k tomu, aby on sám vyzvedal cieľom vyzradenia cudzej moci dáta, ktoré majú ostať utajené pre obranu republiky, lež obmedzila sa na podporovanie iného páchatel'a; v takom prípade išlo by o pomocníctvo v zločine vojenskej zrady podľa §§ 69 č. 2 tr. zák., 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. predpokladajúc, že boly zistené také skutočnosti, ktoré opravňujú k nezvratnému záveru, že obžalovaný vedel, že ide o sprostredkovanie vojenského vyzvedač'stva.

(Rozh. zo dňa 16. januára 1934, Zm IV 632/33.)

Obžalovaný J. L. po zatknutí O. J-a, orgánu československej zpravodajskej služby v Maďarsku, tajne prevzal na štátnych hraniciach od orgánu maďarskej zpravodajskej služby dopis, v ktorom pisateľ, vydávajúc sa za O. J-a, žiadal svoju manželku M. J-ovú, aby mu poslala všetky dopisy, ktoré zaslal O. J-ovi dôstojník československej zpravodajskej služby. Obžalovaný J. L. odovzdal onen dopis M. J-ovej. Bol obžalovaný zo zločinu vojenskej zrady podľa § 6 čís. 2 odst. 1 zák. na ochr. rep. Sú d p r v e j s t o l i c e ho podľa § 326 čís. 2 tr. p. sprostil obžaloby. O d v o l a c í s ú d uznal ho však vinným zo zažalovaného zločinu.

N a j v y š š í s ú d následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. L. z úradnej povinnosti podľa § 35 odst. 1 por. nov. zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v časti, týkajúcej sa odsúdenia obžalovaného J. L. a vrátil vec odvolaciemu súdu k novému prejednávaniu a rozhodnutiu; zmätočnú sťažnosť obžalovaného J. L. poukázal na toto rozhodnutie.